

21.12.2022

Kaupunginkanslia

Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginkanslialle Ruskeasuon Steiner-koulun suojeluesityksestä

HEL 2022-003896 T 10 03 10

Hankennumero 5264_223

Kaupunkiympäristön toimiala antaa lausunnon kaupunginkanslialle:

Helsingin Rudolf Steiner -koulu omistaa Ruskeasuon ja Laakson alueella kaksi eri koulukiinteistöä osoitteissa Paraistentie 3 ja Lehtikuusentie 6. Koulun toimiminen kahdessa kiinteistössä on jo pitkään ollut Steiner-koulun näkökulmasta toiminnallisesti haastava ratkaisu ja erilaisia vaihtoehtoja koulutilojen saamiseksi samaan kiinteistöön on myös tutkittu. Koulu on teettänyt vuosien varrella selvityksiä, joissa on tutkittu mm. erilaisia vaihtoehtoja koulun sijoittumiselle, myös Paraistentien koulun laajentamista.

Nykyistä merkittävästi suuremman koulun sijoittaminen Paraistentielle on todettu haastavaksi. Koulun mukaan Paraistentien koulun kunnostaminen ja laajentaminen olisi tullut alustavien arvioiden perusteella niin kalliiksi, ettei vaihtoehtoa ole nähty mielekkäänä. Tontin koko ei myöskään mahdollista suurempaa koulukokonaisuutta ilman, että esim. pihatiloja jäisi kasvavalle oppilasmäärälle riittävästi. Koulurakennuksessa on todettu monenlaisia sisäilmaongelmia laajalti ja selvitysten mukaan rakennuksen kunto on monilta osin erittäin huono. Koulun saattaminen terveelliseen ja turvalliseen kuntoon edellyttäisi erittäin laajoja korjaustoimenpiteitä. Rakennusta on korjattu väliaikaisin korjauksin, joilla sille on saatu hieman lisää käyttöaikaa.

Steiner-koulu on yhdistyspohjainen kaupungin sopimuskoulu, jonka toiminnasta vastaa Helsingin Steiner-koulun kannatusyhdistys ry. Yhdistyksen vuosittaiset käyttövarat kattavat lähinnä opetustoiminnan järjestämisen mm. kaupungin tuella ja muut juoksevat menot. Kiinteistöjen korjausten rahoittaminen on ollut lähinnä valtion myöntämien rahoitusten varassa.

21.12.2022

Koulutilojen, joihin olisi mahdollista sijoittaa nykyisten kahden koulukiinteistön oppilasmäärä, sijoitusta pohtiessa on todettu, että Lehtikuusentien kiinteistö on sen saavutettavuuden, tontin laajuuden ja saattoliikenteen sujuvuuden kannalta parempi paikka suuremmalle koululle kuin keskellä asutusta sijaitseva Paraistentie tontti. Selvitysten ja keskusteluiden perusteella on kaupungin ja Steiner-koulun edustajien kesken tultu siihen tulokseen, että mielekkäin vaihtoehto on koulutoiminnan keskittäminen tulevaisuudessa Lehtikuusentielle. Tämä tarkoittaa opetustoiminnan lopettamista Paraistentiellä.

Paraistentien kiinteistö kuuluu Steiner-koululle, joka on hakenut tontin asemakaavan muutosta. Tavoitteena on tontin käyttötarkoituksen muutos ja tontin myyminen kaavoituksen jälkeen. Näin Steiner-koulu saisi omarahoitusta Lehtikuusentien laajennukseen. Paraistentien kaavamuutoksessa (OAS 6.10.2020) on lähdetty liikkeelle tästä lähtökohdasta.

Tämänhetkisten suunnitelmien mukaan Steiner-koulun uudet tilat toteutetaan kaupungin omistamille Lehtikuusentie 4:n ja Lehtikuusentie 6:n tonteille. Kaupungin omistamaa, tällä hetkellä väistökoulukäytössä olevaa Lehtikuusentie 4:n rakennusta laajennetaan osittain Lehtikuusentie 6:n tontille, jolla toimii tällä hetkellä toinen alueen Steiner-kouluista. Lehtikuusentie 6:n vanha Steiner-koulu purettaisiin laajennushankkeen yhteydessä. Steiner-koulun uusien koulutilojen on tavoitteena olla käytössä 1/2027.

Asemakaavoituspalvelu on tehnyt vuosien varrella tiivistä yhteistyötä kaupunginmuseon kanssa Paraistentien hankkeessa. Museo on ilmaissut ajatuksensa rakennuksen säilyttämistarpeesta, mutta myös ymmärtävänsä rakennuksen huonon kunnon ja muutospaineet. Useissa keskusteluissa on pohdittu, mikä olisi kompromissi säilyttämisen ja uudisrakentamisen välillä. Kaupunginmuseon OAS-kannanoton (16.12.2020) mukaan ”koulurakennuksen säilyttäminen käyttötarkoitusta muuttamalla on ensisijaista tutkia”.

Suojelumerkinnät eivät välttämättä johda rakennuksien säilymiseen, mikäli rakennuksille ei ole mielekästä käyttöä. Kaavoituksen yhteydessä selvitetään, mitkä osat Paraistentien rakennuksesta olisi mahdollista peruskorjata ja säilyttää siten, että niille on löydettävissä käyttäjä, joka pystyy tarvittavat korjaus- ja muutostoimenpiteet toteuttamaan. Tahoja, jolle nykyiset tilat sopisivat sellaisenaan ja jolla olisi myös taloudelliset edellytykset korjata kiinteistö, ei ole toistaiseksi löytynyt. Kaupungilla itsellään ei ole tarvetta huonokuntoiselle koulukiinteistölle eikä näin ollen mahdollisuutta eikä syytä lunastaa rakennusta omaan käyttöönsä.

21.12.2022

Yhdessä tontin omistajan / Steiner-koulun kanssa on jatkossa tarkoitus teettää eri rakennuttajilla suunnittelutoimeksiantoja asemakaavoituksen laatimien reunaehtojen pohjalta. Reunaehdot mahdollistavat myös asuinrakentamista. Reunaehdoissa on lähdetty siitä, että pihan puolella sijaitseva rakennus / luokkahuonesiipi säilytettäisiin. Kadun varren siivet on mahdollista säilyttää, korottaa tai purkaa. Huonon kunnon lisäksi ne ovat tilaratkaisuiltaan haastavimmat konvertoida muuhun käyttöön. Uudisrakentamista voidaan lisäksi tutkia tontin lounaisosaan. Tontin itäosan puustoinen alue pyritään säilyttämään mahdollisimman suurilta osin. Tontin on myös tarkoitus säilyä läpikuljettavana. Uuden kokonaisuuden tulee sopia mittasuhteiltaan ja tyyliltään Ruskeasuon arvokkaan rakennettuun ympäristöön. Uusien rakennusten ja pihajärjestelyiden liittyminen säilyviin rakennusosiin ja naapuritontteihin on olennaista.

Kaavoitus on ollut nyt pysähdyksissä OAS-vaiheen jälkeen koulutoiminnan järjestämiseen liittyvien kysymysten vuoksi. Tarkempia suunnittelutoimeksiantoja tontin tulevan käytön osalta ei ole toistaiseksi tehty.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan näkemyksen mukaan koulun suojelulle rakennusperintölain nojalla ei ole riittäviä perusteita. Ruskeasuo-seuran helmikuussa 2022 tekemän suojeluesityksen mukaan suojelun vireillepano voidaan tehdä, koska alueelle suunnitellaan asemakaavaa, jonka alustavissa tavoitteissa kuvattu rakentaminen ei sovellu alueelle ja on vahingollinen kaupunginosan kehitykselle. Oletetuista kaupunkikuvallisista ongelmista ei kuitenkaan tule johtaa tavoitteita nykyisen koulurakennuksen suojelulle rakennusperintölailla; suojelun on perustuttava rakennuksen arkkitehtuuriin, säilyneisyyteen ja historialliseen merkitykseen.

Liiteaineiston perusteella rakennuksella ei ole kiistämätöntä valtakunnallista merkitystä. Myöskään Museovirasto ei lausunnossaan viittaa valtakunnalliseen merkittävyyteen, vaan toteaa kohteen kulttuurihistoriallisen merkityksen olevan pääosin paikallinen ja että sillä on myös maakunnallista merkitystä, koska se sijaitsee maakunnallisesti arvokkaassa kulttuuriympäristössä. Virasto pitää koulun suojeltavia sisätiloja riittävänä kriteerinä rakennusperintölain soveltamiseen. Koulun portaikkojen ja aulatilojen suhteellisen vaatimaton arkkitehtoninen ilme ei kaupunkiympäristön toimialan käsityksen mukaan kuitenkaan ole lain 8 §:n mukainen suojelun edellytys. Myöhemmät muutokset, erityisesti voimistelusalisiiven sisätilojen uusiminen, ovat merkittävästi vähentäneet koulurakennuksen alkuperäisyyttä.

Asemakaavoituksen yhteydessä kaupunki neuvottelee yksityisomistuksessa olevien rakennusten suojelun edellytyksistä kiinteistön omistajien

21.12.2022

kanssa. Kaavoituksessa pyritään löytämään ratkaisu, joka on eri näkökulmista tarkasteltuna mahdollinen.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt 12.12.2022 sähköpostitse kaupunkiympäristön toimialaa antamaan asiasta lausunnon kanslialle 31.12.2022 mennessä.

Lisätiedot

Leena Paavilainen, arkkitehti, puhelin: 310 64424
leena.paavilainen(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Tuomas Eskola, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37285
tuomas.eskola(a)hel.fi

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

21.12.2022

Ville Lehmuskoski
kaupunkiympäristön toimiala-
johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.